

PRVNÍ PES VE VESMÍRU

Lajko Limončíku, ještě nedávno tě svět neznal, téměř nikdo nevěděl o tvé existenci a náhle jsi zazářila jako hvězda. Stala ses hvězdou první velikosti, která svítí kdesi v nesmírných výškách nad našimi hlavami. Osud ti dopřál veliké cti být prvním ze všech živých tvorů, který se odpoutal od Země a vydal se na pouť za vesmírnými dálkami. Mezi živými bytostmi jsi opravdu první. Otevřela jsi novou epochu lidstva, kdy sny přestávají být přeludy a přeměňují se krok za krokem ve skutečnost a kdy člověk silou svého ducha sahá k planetám, aby dobyt vesmírných prostor. A ty jsi člověku pomohla učinit první krok.

Když sovětské lidi před tebou vypustili první družici Země, svět se vzrušil. Vypuštění druhé družice, jež následovalo o měsíc později, svět však přímo ohromilo a to zvláště proto, že v ní již nekroužila kolem Země jen mrtvá hmota, ale také ty, živý pes.

„Bijící srdce psa v ionosféře je symbolem dobytí vesmíru životem“, „Svět naslouchá tlukotu srdce psíka Limončíka v družici kroužící kolem Země“. Výrazné titulky na prvních stránkách novin oznamovaly událost, která překvapila všechno lidstvo. Všude stejný obsah: Ve vesmíru se s družicí pohybuje pes. Na stránkách novin ve všech řečích světa jsi byla středem zájmu, pozornosti a obdivu především ty, malá Lajko. Stamiliony lidí na celém světě se ani nezajímaly tak o technické podrobnosti složitého vybavení družice, jako přímo živelně toužily vědět všechno o tobě, která jsi žila v jejích útrobách. První neurčité zprávy říkaly, že jsi „sibiřským stavěcím psem“. To bylo označení hodně neurčité. Pak přišla zpráva, že jsi lajka.

Novináři v domnění, že lajka je tvé jméno, tě začali psát s velkým „L“ a tak ses stala Lajkou. Poněvadž tvá srst je načulá, nazvali tě Limončíkem neboli Citronkem. Tím velkým „L“ ses přiblížila lidským srdcím, které si tě tím zosobnily. Zasloužíš si velká písmena, i když je to gramaticky nesprávné. Patrně ti to jméno Lajka již zůstane na všechny časy a přejde do dějin lidského pokroku jako Lajka Limončík.

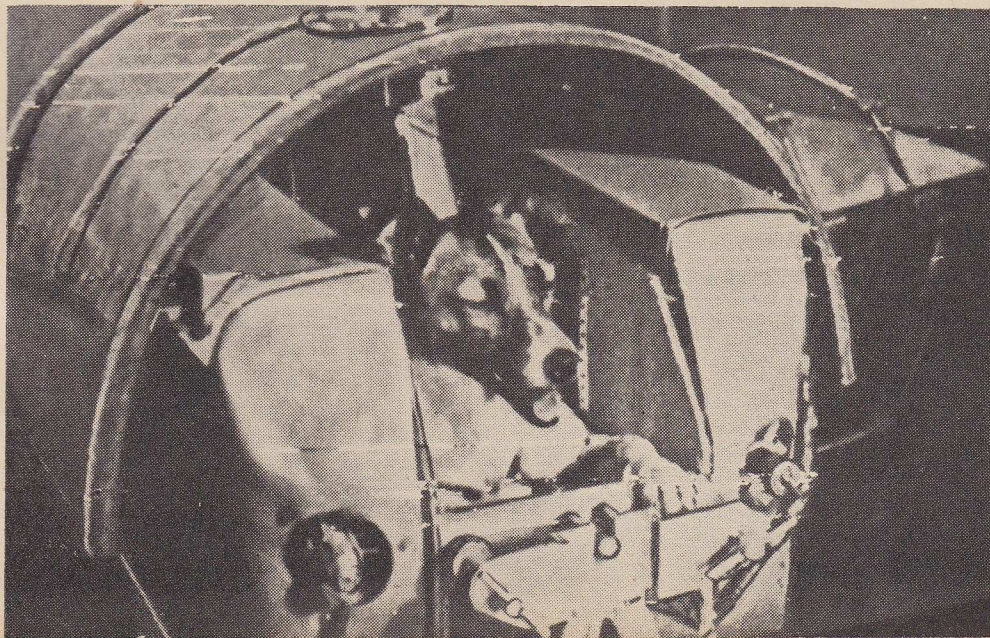
Byla to dlouhá, nesmírně dlouhá a namáhavá cesta, nežli člověk mohl tebe, malého psíka, vypustit do vesmíru. Od šestnáctého století, kdy byl zavržen mythus o tom, že Země je středem všeho světa, člověk se poznenáhlu vysvobozoval ve svých myšlenkách z úzkých mezí naší oběžnice a zaměřoval se do bezhraničných světových prostorů. Bylo zapotřebí sta let usilovné a trpělivé práce vědců celého světa, musela se uskutečnit statisíce nepřesnějších hvězdářských měření, aby se objasnilo uspořádání hvězdné soustavy a vytvořily se theoretické předpoklady pro skutečné proniknutí do vesmíru. Byli to sovětské vědci, inženýři, technické a dělníci, kteří v tomto úsilí došli nejdále a předstihli i nejvyspělejší státy světa. Zatím byl učiněn první krok. Za ním půjdou další. A za tebou, Limončíku, dříve či později, podnikne let do vesmíru také člověk.

V meziplanetárním prostoru není vzduch ani kyslík, takže bys tam nemožila dýchat. Nepůsobí tam zemská přitažlivost, čili vládne tam stav bez tíže, který ovlivňuje dýchání, krevní oběh, tělesnou teplotu a jiné funkce tělesného organismu, a zároveň tam působí různé druhy kosmického záření. Co jsi dala starost lidem, aby všechny překážky pro tvou cestu překonali! Teprve dodatečně se o nich dovídáme bližší podrobnosti ze sovětských pramenů.

Lety tvých rodných družek Albíny, Kazjavy, Malýšky a dalších se v Sovětském svazu konaly již asi šest let. Jejich účelem bylo zjistit, jak tvůj organismus bude reagovat za letu v družici.

Výsledky nesčetného množství zkoušek umožnily sestavit složité zařízení, která dovolovala, abys ty, Lajko Limončíku, mohla v družici po předběžném výcviku nastoupit cestu kolem naší Země ve výšce až 1700 kilometrů. Svým letem jsi otevřela nejen novou epochu lidstva, ale otevřela jsi i oči, které dosud nechtěly vidět novou socialistickou skutečnost.

KAREL ŠTĚPÁNSKÝ

Limončík
před
startem